

Aluehallitus 15.05.2023 § 55

§ 55

Osavuositarkastus 1.1.-31.3.2023 (AV)

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Syrjänen Markus
Rajahalme Ville

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. merkitä hyvinvointialueen 1.1.-31.3.2023 osavuositarkastuksen tiedoksi ja esittää sen edelleen aluevaltuustolle tiedoksi, ja
2. kehottaa valmistelemaan tarkoituksenmukaisia talouden tasapainotustoimia, joilla pyritään vastaamaan menojen kasvupaineeseen kuluvan vuoden osalta sekä vähentämään talouden tasapainotustarvetta vuosina 2024 ja 2025.

Käsittely

Strategia ja johdon tuki -yksikön päällikkö Ohrankämmen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.57.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Aluevaltuusto on hyväksynyt hyvinvointialuestrategian 25.10.2022 § 69 sekä 13.12.2022 § 88 talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2023–2025. Hyvinvointialueen talousarvio perustuu asetettuun hyvinvointialuestrategiaan.

Talousarviossa on annettu määräykset talousarvion toteutumisen raportoinnista. Niiden mukaan talousarvion toteutumisesta raportoidaan aluevaltuustolle osavuositarkastuksissa neljännesvuosittain. Osavuositarkastuksessa raportoidaan strategian valtuustokauden tavoitteiden toteutuminen, käyttötalouden toteutuminen palvelualueittain, lisäksi kuitenkin HUS omana kokonaisuutenaan, sekä investointitalouden, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan toteutuminen. Lisäksi annetaan tilinpäätösennuste. Myös mahdolliset talousarvion muutostarpeet esitetään ensisijaisesti osavuositarkastusten yhteydessä.

Vuoden 2023 talousarvio on hyvinvointialueen historian ensimmäinen sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen palveluiden järjestämisvastuun sisältävä talousarvio. Talousarvio on laadittu kuntien ja kuntayhtymien pohjavalmisteluun nojaten siten, että talousarvio määrärahoineen ja tuloarvioineen vastaisi mahdollisimman hyvin hyvinvointialueelle tosiasiallisesti siirtyneitä vastuita. Toiminnan käynnistymisestä ja merkittävistä organisatorisista muutoksista johtuen vuoden 2023 talousarvion valmisteluun on liittynyt poikkeuksellisen paljon epävarmuutta.

Toiminnan ja talouden toteutuminen 1.1.-31.3.2023

Alkuvuoden aikana hyvinvointialueella on ollut käynnissä toiminnan vakauttamisen prosessit palvelutuotannossa ja konsernihallinnossa. Vakauttamisen prosesseilla on pyritty varmistamaan mahdollisimman häiriötön järjestämisvastuun siirto sekä nopea häiriöhallinta mahdollisissa ongelmatilanteissa.

Palveluiden järjestämisvastuun siirtyminen vuodenvaihteessa ja alkuvuonna on sujunut pääosin hyvin. Muun muassa asiakas- ja potilastietojärjestelmät saatiin ensimmäisillä viikoilla käyttöön turvallisesti, kriittiset tuet ja sosiaalietuudet saatiin maksettua aikataulussa sekä henkilöstön palkanmaksu varmistettua ennakoivin varajärjestelyin. Hyvinvointialueen perustoimintojen rakentaminen jatkuu hyvinvointialueella edelleen ja toiminnan pitäisi vakautua kaikilta osin viimeistään toisen kvartaalin loppuun mennessä.

Hyvinvointialueen talousarvio vuodelle 2023 on vahvistettu noin 71 milj. euroa alijäämäisenä. Hyvinvointialuelain talouden tasapainovaatimusten perusteella taloussuunnitelma 2023–2025 sisältää oletuksen menojen kasvun voimakkaasta hidastamisesta vuosina 2024 ja 2025, jotta talous saadaan käännettyä tasapainoiseksi suunnitelmakauden loppuun mennessä. Vuosittainen menojen kasvu tulee hidastaa noin 1,5 prosenttiin, kun normaali perusuran mukainen kasvu asettuu noin 4-5 prosenttiin huomioiden palvelutarpeen kasvu ja kustannustason muutos. Edellisen perusteella taloudelliset lähtökohdat hyvinvointialueen toiminnan käynnistymiselle ovat olleet erittäin niukat.

Maaliskuun loppuun mennessä hyvinvointialueen talous on toteutunut lähes talousarvion mukaisesti.

Palvelutuotannon nettomenot (=toimintakate) on maaliskuun loppuun mennessä ollut 425,2 milj. euroa talousarvion toteumaprosentin ollessa 24,5 prosenttia. Käyttötalouden toteumapoikkeamia on tarkemmin kuvattu osavuosikatsauksessa.

Yleiskatteisen rahoituksen toteuma on maaliskuun loppuun mennessä ollut 490,3 milj. euroa toteumaprosentin ollessa 29,4 prosenttia. Talousarviota korkeampi toteuma selittyy rahoituksen etukäteismaksatuksesta, jolla on pyritty turvaamaan hyvinvointialueiden maksuvalmius toiminnan käynnistymisvaiheessa.

Tilikauden tulos on ollut 64,4 milj. euroa, joka on ennakoidun mukainen, kun huomioidaan yleiskatteisen rahoituksen maksatauksen epätasainen jaksottuminen tilikaudella.

Investointiosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan toteutuminen on kuvattu luvuissa 4-6. Aluevaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen on kuvattu luvussa 2.

Tilinpäätösennuste vuodelle 2023

Hyvinvointialueen tilinpäätösennuste on laadittu ensimmäisen kvartaalin toteutumien perusteella. Tilinpäätösennusteessa hyvinvointialueen tuloksen ennakoidaan heikentyvän talousarviosta noin 1,4 milj. euroa tuloksen asettuessa -72,0 milj. euroon. Tuloksen heikentymistä ennusteessa selittää erityisesti budjetointiin liittyneet virheet, jotka ovat käyneet ilmi alkuvuoden aikana. Avokuntoutuksen määrärahavaraus on

ollut 0,7 milj. euroa liian alhainen ja pelastustoimen tuotot on budjetoitu 0,6 milj. euroa liian korkeaksi.

Muita paineita hyvinvointialueen taloudelle muodostuu erityisesti toimitilakustannuksista sekä erikoissairaanhoidosta, jota osaltaan selittää alkuvuoden ennakoitua suurempi palveluiden käyttö. Myös yleiskatteisen rahoituksen tasoon liittyy vielä epävarmuutta tämänhetkisen valtion rahoituspäätöksen ollessa noin 7,5 milj. euroa talousarvion rahoitusennustetta matalampi. Toimintaan ja talousarvion budjettieriin liittyy muitakin epävarmuuksia, joita ei ole vielä tässä vaiheessa otettu huomioon tilinpäätösennusteessa, sillä tuotannollistaloudellinen tilannekuva tulee täsmentymään merkittävästi toisessa osavuosikatsauksessa, joka osaltaan luo paremman pohjan tarkemmalle ennusteelle sekä talousarvion muutostarpeiden arvioinnille.

Hyvinvointialueen talouden tilanne huomioiden mahdolliset menojen ylityspaineet pyritään ensisijaisesti hoitamaan talousarviovuoden aikana toimintaa sopeuttamalla, jolla osaltaan pyritään vähentämään sopeutuspaineen kasvua vuosina 2024 ja 2025. Aluevaltuuston 25.10.2022 § 69 vahvistaman hyvinvointialuestrategian perusteella palvelustrategian laadinnan yhteydessä valmistellaan myös talouden sopeutussuunnitelma. Palvelustrategia on tarkoitus vahvistaa kuluvan vuoden syksyllä. Hyvinvointialueen talousarvion ollessa merkittävästi alijäämäinen sekä menojen nousupaineiden ollessa merkittävät, taloutta elvyttäviä toimia on tarkoituksenmukaista ajoittaa jo kuluvalla vuodelle mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi erinäisten toiminnan rationalisointien muodossa. Rationalisointeja on tarkoitus käsitellä toisen kvartaalin aikana.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta on annettu tarkempi kuvaus osavuosikatsaus -asiakirjassa.

Liitteet

1 Osavuosikatsaus 1.1.-31.3.2023

Oheismateriaali

Tiedoksi

Päätöshistoria